

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat hij zonder gegronde reden in de nacht van 1 op 2 april 2009 is staande gehouden door ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland.

Voorts klaagt verzoeker erover dat deze politieambtenaren hem ongepaste vragen hebben gesteld.

Beoordeling

Algemeen

Verzoeker fietste op 1 april 2009 's nachts om 2.30 uur van Amsterdam naar Zwanenburg, toen de politie hem plotseling de weg blokkeerde. De politieambtenaren vroegen verzoeker waar hij vandaan kwam, waar hij naartoe ging en of hij zich wilde legitimeren. Vervolgens verifieerden zij de informatie bij de meldkamer, waarna verzoeker zijn weg weer mocht vervolgen.

Bij brief van 2 april 2009 diende verzoeker bij de politie een klacht in over het politieoptreden.

Nadat de klachtencommissie advies aan de korpsbeheerder had uitgebracht, liet de korpsbeheerder verzoeker bij brief van 11 augustus 2009 weten verzoekers klachten ongegrond te achten.

De korpsbeheerder stelde dat verzoeker niet was staande gehouden in de zin van artikel 52 Strafvordering (Sv) (zie Achtergrond, onder 1.). De politieambtenaren wilden door middel van het stellen van vragen onderzoeken of verzoeker als verdachte moest worden aangemerkt, aldus de korpsbeheerder. Volgens de korpsbeheerder hadden de politieambtenaren verzoeker meegedeeld wat de reden was dat zij hem hadden laten stoppen en waarom zij hem vragen hadden gesteld.

Voorts stelde de korpsbeheerder dat de politieambtenaren in het kader van de zorg voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde bevoegd waren om informatieve vragen te stellen. Daarnaast zijn zij op grond van artikel 8a van de Politiewet bevoegd om naar een identiteitsbewijs te vragen (zie Achtergrond, onder 2.).

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de politie hem zonder gegronde reden 's nachts heeft staande gehouden en hem ongepaste vragen heeft gesteld.

2. In zijn brief van 6 oktober 2009 heeft de korpsbeheerder gesteld dat de betrokken politieambtenaren de bewuste nacht nachtdienst hadden en op surveillance waren. Rond 2.15 uur zagen zij een hun bekende drugsgebruiker fietsen tussen Zwanenburg en Lijnden, waar normaal gesproken 's nachts niet veel mensen fietsen. Omdat er mogelijk een drugsdeal zou worden gesloten, hebben andere politieambtenaren de drugsgebruiker gevolgd. De drugsgebruiker stopte op een bepaalde plaats en uit zijn gedrag kon worden opgemaakt dat hij op iets of iemand wachtte, aldus de korpsbeheerder. De betrokken politieambtenaren zijn vervolgens naar de plaats gereden waar de drugsgebruiker was gestopt, waar op dat moment een bromfietser wegreed. De bromfietser werd staande gehouden en bleek een andere bekende drugsgebruiker te zijn, die een hoeveelheid drugs bij zich had. De man werd aangehouden als verdachte van handel in drugs. De mogelijke koper of medegebruiker van de drugs kon nog in de omgeving zijn en om die reden hebben zij verzoeker, die zij zagen fietsen, naar zijn legitimatiebewijs gevraagd, aldus de korpsbeheerder. De politieambtenaren waren niet bekend met verzoeker en zij wilden met een paar gerichte vragen duidelijkheid krijgen of verzoeker al dan niet als verdachte kon worden aangemerkt. De locatie (verlaten dijk), het tijdstip (midden in de nacht) en het feit dat de politie bezig was met een omgevingsonderzoek, hebben hiertoe geleid. De politieambtenaren hebben verzoeker het doel en de reden uitgelegd en via de meldkamer navraag gedaan op basis van verzoekers legitimatiebewijs. Verzoeker bleek geen drugshistorie te hebben en de politieambtenaren hebben hem bedankt voor zijn medewerking, aldus de korpsbeheerder.

Zoals de hoofdofficier van justitie had aangegeven was er in deze situatie geen sprake van een staande houding in de zin van artikel 52 Sv, aldus de korpsbeheerder.

De korpsbeheerder acht de klacht ongegrond.

3. Verzoeker heeft in zijn brief van 17 november 2009 gesteld dat het hem gaat om de wijze waarop hij door de politieambtenaren is aangesproken.

Volgens verzoeker staat de aan hem gestelde vraag "of hij het zelf niet vreemd vindt dat hij om 3.00 uur 's nachts buiten is" centraal in deze kwestie.

Beoordeling

4. Het redelijkheidvereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

5. De Nationale ombudsman gaat ervan uit dat het politieoptreden was gericht op de opsporing van strafbare feiten, te weten de handel in drugs. Het is terecht dat de politie in het kader van de opsporing van strafbare feiten op alerte wijze reageert op een opvallende situatie. De politieambtenaren zagen verzoeker 's nachts rond half drie op een verlaten weg fietsen, terwijl zij een hun bekende drugsgebruiker hadden zien fietsen en een

mogelijke drugsdealer hadden aangehouden. Zeker gezien het feit dat het voorval zich in de nacht van woensdag op donderdag afspeelde (en er dus geen sprake was van een reguliere uitgaansnacht), oordeelt de Nationale ombudsman dat verzoekers aanwezigheid op de verlaten weg als opvallend kan worden beschouwd. De politieambtenaren waren in die situatie in het kader van de zorg voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde bevoegd om verzoeker een aantal informatieve vragen te stellen, zoals "wie bent u?", "waar komt u vandaan?" en "waar gaat u naartoe?". Hiervoor is het niet nodig dat er reeds een verdenking bestond in de zin van artikel 27 Sv (zie Achtergrond, onder 3.).

Niet is gebleken dat verzoeker daadwerkelijk is staande gehouden in de zin van artikel 52 Sv (zie Achtergrond, onder 1.). De Nationale ombudsman oordeelt dan ook dat het niet onredelijk is dat de politieambtenaren verzoeker hebben laten stoppen, hem een aantal vragen hebben gesteld en hem om zijn legitimatiebewijs hebben gevraagd (zie Achtergrond, onder 2.) om te beoordelen of verzoeker al dan niet als verdachte moest worden aangemerkt. Dit was voor de politie noodzakelijk voor de uitoefening van haar taak. Mocht de vraag zijn gesteld of verzoeker het zelf niet vreemd vond dat hij op dat tijdstip buiten was, dan acht de Nationale ombudsman die opmerking op zichzelf minder gepast, maar gegeven de omstandigheden leidt het niet tot het oordeel "niet behoorlijk". De politie heeft het redelijkheidsvereiste niet geschonden.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Kennemerland, is niet gegrond.

Onderzoek

Op 3 april 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer V. te Zwanenburg, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Kennemerland. Omdat de klacht op dat moment nog niet door de politie was afgedaan, stelde de Nationale ombudsman nog geen onderzoek in.

Nadat verzoeker zich op 22 augustus 2009 opnieuw tot de Nationale ombudsman wendde, stelde de Nationale ombudsman op 9 september 2009 een onderzoek in naar de gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Haarlem over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van verzoeker en de korpsbeheerder gaven aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Verzoekschriften van 2 april 2009 en 22 augustus 2009, met bijlagen.

Standpunt van de korpsbeheerder van 6 oktober 2009, met bijlagen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Artikel 52 Wetboek van Strafvordering

"Iedere opsporingsambtenaar is bevoegd den verdachte naar zijn naam, voornamen, geboortedatum, geboorteplaats, adres waarop hij als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens staat ingeschreven en woon- of verblijfplaats te vragen en hem daartoe staande te houden."

2. Artikel 8a Politiewet

"Een ambtenaar van politie aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, is bevoegd tot het vorderen van inzage van een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht van personen, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van de politietaak."

3. Artikel 27, eerste lid, Wetboek van Strafvordering

"Als verdachte wordt vóóordat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."